Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

B&W

Voordracht voor de College vergadering van 03 maart 2026

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed

Agendapunt: B17

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het Atlascomplex aanwijzen als gemeentelijk monument

Het college van burgemeester en wethouders besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. Kennis te nemen van de waardestelling van het complex door Monumenten en Archeologie (bijlage 01);
2. Kennis te nemen van het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit ten aanzien van het complex (bijlage 02);
3. Kennis te nemen van de zienswijze van Vastint (bijlage 03A-03E) en de nota van beantwoording (04A-04B);
4. Kennis te nemen van het standpunt van het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost (bijlage 05);
5. Kennis te nemen van de monumentencontour (bijlage 06);
6. Te besluiten het Atlascomplex aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Kernboodschap

Het college van B en W besluit het Atlascomplex aan te wijzen als gemeentelijk monument. Het college volgt hierin het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Bestuurlijke achtergrond

Het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor het Atlascomplex is het voortvloeisel van de raadsopdracht voor de (formeel nog niet vastgestelde) stadsbrede orde- en waarderingskaart Havens en kantoorterreinen tot 1985 en het programma ZO (Zuidoost). Hierbij is het complex gewaardeerd met een orde 1 waardering en de bijbehorende buitenruimte aangemerkt als identiteitsdrager. Ook in het programma Erfgoed Zuidoost (vastgesteld door het dagelijks bestuur van Stadsdeel Zuidoost) is het Atlascomplex opgenomen als een waardevol gebouw met een hoge waardering. De ambitie zoals geformuleerd in programma Erfgoed Zuidoost luidt: Het meest waardevolle (on)gebouwde erfgoed van Zuidoost is bekend, beschermd en wordt omarmd door Zuidoost bewoners, draagt bij aan hun trots en aan de herkenbaarheid van het stadsdeel voor alle bewoners (oude en nieuwe). Gezien deze hoge (concept)waardering is in de afgelopen jaren overleg geweest met eigenaar Vastint, het projectteam ArenApoort West en Monumenten en Archeologie. In overleg met eigenaar Vastint en projectteam ArenApoort is toen ook de besluitvorming voor het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument naar het college van B en W gebracht. Het college van B en W heeft 11 maart 2025 besloten de procedure te starten, voorbescherming op te leggen en zienswijzen op te vragen.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van Erfgoedverordening Amsterdam, artikel 3, eerste lid, een bevoegdheid van het college van B en W. Deze bevoegdheid is op grond van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 gemandateerd aan het dagelijks bestuur. Besluiten over procedures aanwijzen gemeentelijk monument worden bij grootstedelijke ontwikkelingen of politiek gevoelige dossiers doorgezet naar het college van B en W. Zie de Algemene bepalingen en beperkingen zoals opgenomen in Bijlage 3 Bevoegdhedenregister van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Monumenten en Archeologie heeft een waardestelling opgesteld van het Atlascomplex (bijlage 01). Monumenten en Archeologie geeft aan dat er sprake is van grote stedenbouwkundige en architectonische waarde, van cultuur- en kunsthistorische waarde en dat ten aanzien van de buitenruimten er sprake is van tuinhistorische waarden. Voor het hele complex geldt dat het exterieur van het gebouw goed bewaard gebleven is. Bovendien is er sprake van zeldzaamheidswaarde.

Ad 2. De Commissie Omgevingskwaliteit subcommissie Aanwijzing Monumenten adviseert op 30 september 2024 positief en de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan het Atlascomplex (bijlage 02).

Ad 3. Op het verzoek om zienswijzen (d.d.12-3-2025) heeft de eigenaar Atlas Offices Management B.V. (Vastint) op 30-6-2025 een zienswijze ingediend (bijlage 03A-03E). Vastint vraagt in haar zienswijze het aanwijzingstraject te annuleren, samen de waardering op te stellen en of ze een zienwijze mogen indienen op de intern afgestemde waardering. De zienswijze wordt in de nota van beantwoording (bijlage 04A-04B) beantwoord (in het rood).

Ad 4. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost heeft schriftelijk haar standpunt (bijlage 05) over het toekennen van de status van gemeentelijk monument voor het Atlascomplex kenbaar gemaakt. Het dagelijks bestuur onderkent de aangetoonde monumentale waarden zoals beschreven in de beschrijving van Monumenten en Archeologie en het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit. Het dagelijks bestuur adviseert daarom positief over het toekennen van de status van gemeentelijk monument voor het Atlascomplex.

Ad 5. Gezien de geconstateerde monumentale waarden in de waardestelling en gelet op het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit is er voldoende grondslag om het Atlascomplex aan te wijzen als gemeentelijk monument. Concluderend wordt de zienswijze niet overgenomen. Het college van B en W besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan het Atlascomplex.

Duurzaamheid

Het besluit helpt bij onze doelen voor duurzaamheid. Het besluit zorgt voor:

- Minder uitstoot van broeikassen (klimaatneutrale stad), de productie van nieuwe bouwmaterialen en de bouw van nieuwe gebouwen zijn zeer energie-intensief en gaan gepaard met aanzienlijke CO2-uitstoot. Door bestaand erfgoed te behouden, onderhouden en te verduurzamen, wordt deze uitstoot vermeden. Hoewel monumentale panden veelal van nature niet energiezuinig zijn, zijn er veel mogelijkheden om ze te verduurzamen zonder hun erfgoedwaarden te verliezen.

- Verminderen en hergebruik van materialen (circulaire stad), monumenten staan er vaak al honderden jaren. Dit betekent dat er in al die tijd geen sloop en nieuwbouw heeft plaatsgevonden, wat een enorme besparing van grondstoffen en energie oplevert. Door erfgoed te behouden en te hergebruiken, wordt het concept van de circulaire economie in de praktijk gebracht. Er wordt minder afval geproduceerd en de behoefte aan nieuwe grondstoffen wordt verminderd.

Participatie

Er is in de afgelopen jaren overleg geweest met eigenaar Vastint, het projectteam ArenApoort West en Monumenten en Archeologie. In overleg met eigenaar Vastint en projectteam ArenApoort is toen ook de besluitvorming voor het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument naar het college van B en W gebracht. Het college van B en W heeft 11 maart 2025 besloten de procedure te starten, voorbescherming op te leggen en zienswijzen op te vragen. Op 30-6-2025 heeft Vastint een zienswijze ingediend.

Financiële onderbouwing

Het aan- of afwijzen van de status van gemeentelijk monument heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: In overleg met de communicatieadviseur van Monumenten en Archeologie en de woordvoerder van stadsdeel Zuidoost en de woordvoerder van wethouder Scholtes

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-008653	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-008689	02 COK_Advies Hoogoorddreef 5-15_Atlascomplex.pdf (pdf)
AD2026-008690	01 Beschrijving Atlascomplex Hoogoorddreef5tm15.pdf (pdf)
AD2026-008691	03A Zienswijze Vastint - n.a.v. voornemen aanwijzing.pdf (pdf)
AD2026-008692	03C 250612. Advies SB4- Atlas Arena Amsterdam.pdf (pdf)
AD2026-008693	03B 2025.06.30. Advies F.V. Smit inzake aanwijzing Atlas.pdf (pdf)
AD2026-008694	03D Roadmapstudie energieneutraal 2050 - update 25-06-25.pdf (pdf)
AD2026-008695	03E Z2023-ZO001692 13_3_07 Omgevingsvergunning.pdf (pdf)
AD2026-008696	04A Nota van beantwoording Atlascomplex.docx (msw12)
AD2026-008697	04B Atlas cultuur historisch rapport Crimson.pdf (pdf)
AD2026-008698	05 Standpunt DB Zuidoost Aanwijzing Atlascomplex.docx (msw12)
AD2026-008699	06 Contour Hoogoorddreef5tm15Atlascomplex_CONCEPT 04022025.pdf (pdf)
AD2026-011171	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten